

Krachtig Communiceren
& Samenwerken
door Zakelijk
Tekenen

VISUEEL CREËREN

Willemien
BRAND

Download hier
je gratis Visueel
Creëren worksheet!

burobrand.nl/worksheet

Buro BRAND

Den Haag, Nederland

info@burobrand.nl

www.burobrand.nl

Auteur Willemien Brand

met essentiële input van:

Georgette Pars

Hester Naaktgeboren

Inge de Fluitser

Laut Rosenbaum

BIS Publishers

Timorplein 46

1094 CC Amsterdam, Nederland

bis@bispublishers.com

www.bispublishers.com

ISBN 978-90-636-9499-9

Copyright © 2025 Buro BRAND en BIS Publishers.

1e druk 2025

Alle rechten voorbehouden. Geen enkel deel van deze uitgave mag worden gereproduceerd of verzonden in welke vorm of op welke manier dan ook, elektronisch of mechanisch, inclusief fotokopie, opname of enig informatie opslag- en opvraagstelsel, zonder schriftelijke toestemming van de auteursrechthebbenden. Er is elke redelijke poging gedaan om de rechthebbenden te identificeren. Eventuele fouten of omissies die aan de aandacht van de uitgever worden gebracht, worden gecorrigeerd in volgende edities.

Krachtig Communiceren
& Samenwerken
door Zakelijk
Tekenen

VISUEEL CREËREN

Willemien Brand

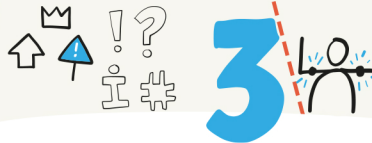
VISUEEL CREËREN ROADMAP

- 2.1 Bereid je visueel voor
- 2.2 Metaforen
- 2.3 Opmaak en coherentie
- 2.4 Visuele hiërarchie
- 2.5 Kaders en verbinders
- 2.6 Visuele articulatie
- 2.7 Hoe maak je een visueel

- De structuur van dit boek
- Visueel Werken vs. Visueel Creëren
- Jouw hoe, ons waarom
- Waarom visueel werken?

- 3.1 Typografie
- 3.2 Gedemonteerde tekeningen
- 3.3 Mensen en acties
- 3.4 Combineren
- 3.5 Visueel vocabulaire
- 3.6 Tekeninspiratie

- 4.1 Hoe jezelf te presenteren
- 4.2 Ik in het grotere geheel
- 4.3 Visueel noteren
- 4.4 Hart-tot-hart gesprekken
- 4.5 Visueel organiseren
- 4.6 Visueel probleemoplossen

- 5.1 Creëer creatieve moed
- 5.2 Visuele brainstorm
- 5.3 Verzamel en structureer input
- 5.4 Selecteer en elimineer
- 5.5 Team prestaties
- 5.6 Team visie poster
- 5.7 Roadmap
- 5.8 As-is en to-be persona's

Het
BELANG
van
VISUEEL
CREËREN
?

De volgende
stap in
BASIS
principes
?

LET'S
get
VISUAL
?

dagelijks
WERK:
ik
?

dagelijks
WERK:
wij
?

6

- 6.1 Gedragsverandering
- 6.2 Plannen maken
- 6.3 De strategie begrijpen
- 6.4 Een organisatie veranderen

7

- 7.1 Tips
- 7.2 Over de auteur
- 7.3 Met essentiële input van
- 7.4 Hoe dit boek is gemaakt

LET'S DO VISUAL

*dagelijks
WERK
ons*

BLIJF
tekenen
en
creëren

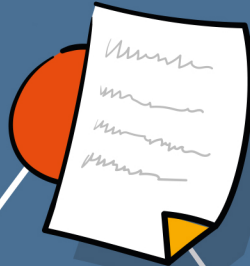

INHOUDSOPGAVE

1.	HET BELANG VAN VISUEEL CREËREN	9
	De structuur van dit boek Visueel Werken vs. Visueel Creëren Jouw hoe, onze waarom Waarom visueel werken? Materialen	
2.	HET VOLGENDE NIVEAU	19
2.1	Bereid je visual voor	20
	Eerst dingen eerst inhoud sorteren Kies de onderliggende layout	
2.2	Metaforen	25
	De kracht van de metafoor Hoe je je metafoor vindt Metaforen voor inspiratie	
2.3	Opmaak en coherentie	36
	Samenstelling Coherentie	
2.4	Visuele hiërarchie	40
	Focus punt Net als praten of schrijven Hiërarchie handleiding Hiërarchiecheck	
2.5	Kaders en verbinders	46
2.6	Visuele articulatie	48
	Articuleren	
2.7	Hoe maak je een visual	50
	Een samenvatting	
3.	LET'S GET VISUAL	53
3.1	Typografie	54
	Titels Subtitels Inhoudstype	
3.2	Visuele wiskunde	57
	Als je kunt schrijven, kun je tekenen De onderdelen in stukjes hakken Jij kunt deze som maken	
3.3	Mensen en acties	61
	Gezichtsuitdrukkingen Houdingen Persona's en banen Interacties en hun verhaal	
3.4	Iconen combineren	66
3.5	Visuele woordenschat	70
	Thema-iconen Actie! Scrum & Agile Ideeën, innovatie Vind je doel Onderwijs, leren Weerstand Internet of things Besluitvorming Implementatie Diversen Groepsdynamiek Stakeholders	
3.6	Inspiratie voor tekenen	78

4. DAGELIJKS WERK: IK	81
4.1 Jezelf presenteren	82
Jezelf tekenen	
4.2 Ik in het grotere plaatje	84
4.3 Visueel notuleren	86
4.4 Hart-tot-hart gesprekken	88
4.5 Visueel organiseren	90
4.6 Visueel probleem oplossen	94
Vind het probleem Los het probleem op	
5. DAGELIJKS WERK: WIJ	
5.1 Creëer creatieve moed	100
Inleiding tot tekenen Nieuwe product idee Onverwachte combinaties Dertig cirkels Krabbel vogels Abstract tekenen	
5.2 Visuele brainstorm	104
Vraagstelling Card mapping Stille brainstorm Brainstorm templates Visuele stimuli	
5.3 Verzamelen en structureren van input	108
Stop-start-continue Twee kanten Matrix Sticky notes	
5.4 Selecteer en elimineer	111
The first cut Beslis waar je je op moet richten Selecteer ideeën	
5.5 Team prestaties	114
Kernwaarden Definitie van geweldig Dromenvanger Retrospectief Team temperatuur	
5.6 Team visie poster	118
5.7 Roadmap	120
5.8 As-is and to-be personas	122
6. DAGELIJKS WERK: ONS	125
6.1 Gedragsverandering	126
6.2 Plannen maken	128
6.3 De strategie begrijpen	130
6.4 Organisatieverandering	132
7. BLIJF TEKENEN	135
7.1 Tips	136
7.2 Over de auteur	138
Willemien Brand	
7.3 Met essentiële input van	139
Hester Naaktgeboren Georgette Pars Inge de Fluiter Laut Rosenbaum	
7.4 Hoe dit boek is gemaakt	141

TEKST

©Buro BRAND
communicatie
driehoek

WOORD

BELD

1. HET BELANG VAN VISUEEL CREËREN

Het is ongelooflijk inspirerend om te zien hoe de Visual Thinking gemeenschap zich over de wereld verspreidt. Dit boek begeleidt je stap voor stap op het pad om Visual Thinking om te zetten in Creëren!

Visueel denken en doen versterkt de communicatie op zoveel niveaus. Jouw verhaal zal dieper resoneren bij het publiek. Het maakt co-creatie mogelijk en verhoogt de energie in vergaderingen. Maar bovenal is het veel leuker.

Tekeningen helpen je om jezelf uit te leggen en om je boodschap duidelijk over te brengen. Tekenen is voor mij een manier van leven. Het visualiseren van processen om ze helder te maken en uit te leggen voelt voor mij zo vanzelfsprekend; het is mijn innerlijke drijfveer geworden. Ik hou ervan om mensen te helpen deze krachtige tool te leren en het net zo vanzelfsprekend voor hen te maken als spreken en schrijven. Altijd. Overal.

Mensen genieten ervan om te ontdekken hoe gemakkelijk het is om tekeningen in zakelijke omgevingen te gebruiken. En wij genieten ervan om hen mee te nemen op die ontdekkingsreis. Dit boek zal op een zeer eenvoudige manier voldoen aan jouw verlangen om visueel te communiceren.

Opgedeeld in kant-en-klare tips en tools, helpt het om je tekeningen en je vaardigheden te verbreden. Het geeft je de kracht om je **eigen visuele verhalen te vertellen.**

Het was een groot genoegen om dit boek samen te schrijven en te illustreren met mijn zeer gewaardeerde partners Inge de Fluiter, inspirerende visuele tolk en template designer, en Laut Rosenbaum, creatieve strateeg en trainer in visual storytelling. En natuurlijk mijn collega's Hester Naaktgeboren en Georgette Pars, gedreven en gepassioneerde ontwerpers en Visual Thinkers.

Samen hebben we ons eerste boek, Visueel Werken, verrijkt en vereenvoudigd om een praktische gids te creëren die jou zal stimuleren om meer te Creëren en je visuele vakmanschap te verbeteren.

Willemien Brand, oprichtster van Buro BRAND.

DE STRUCTUUR VAN DIT BOEK

Dit boek is zowel een vervolg op Visueel Werken als een geheel nieuw boek op zich. We introduceren nieuwe vaardigheden, tips en tools en dagen je uit om VISUEEL te creëren. We beginnen met de basisvaardigheden. Hoofdstuk 2 is wat theoretischer en leert je over compositie, visuele hiërarchie en metaforen. Een must-read hoofdstuk! Hoofdstuk 3 maakt duidelijk dat je ALLES kunt tekenen wat je wilt. Het biedt je voorbeelden om je te helpen met het opbouwen van jouw eigen visuele bibliotheek, met typografie, iconen,

gecombineerde iconen en meer. Na deze hoofdstukken begint deel 2 van het boek. In de hoofdstukken 4, 5 en 6 behandelen we:

- 'IK als individu'
- 'WIJ als team'
- 'ONS als bedrijf'

In IK en WIJ behandelen we geweldige visuele werkvormen. Van een gesprek van hart-tot-hart, tot het co-creëren van een roadmap. In ONS gaan we die visuele werkvormen verder uitdiepen. We lichten gevallen toe waar onze visuele werkvormen organisaties

hebben geholpen hun structuren en communicatie te transformeren. We sluiten af met enkele tips om ervoor te zorgen dat je door blijft tekenen, lang nadat je dit boek hebt gelezen.

VISUEEL WERKEN VS. VISUEEL CREËREN

Ons eerste boek, Visueel Werken, richt zich op tekenskills om je te laten geloven en ervaren dat je KUNT tekenen! Het doorbreekt barrières, biedt je eenvoudige en effectieve voorbeelden en tips, en begint je mindset te veranderen in die van een Visueel Denker. Visueel Creëren pakt op waar Visueel Werken is gestopt. In dit boek, Visueel Doen, tillen we je

vaardigheden naar een hoger niveau. We benadrukken hoe je het beste kunt communiceren met je tekening en we richten ons op hoe je visueel denken kunt toepassen in je eigen werk, in team- en groepsinstellingen en – op grotere schaal – in organisaties. In de snel veranderende bedrijfsomgeving van vandaag is flexibiliteit essentieel.

We horen termen als scrum, lean-startup en design thinking. Visueel denken is de sleutel tot deze moderne werkvormen en dit boek kan je helpen het je eigen te maken. Boordevol inspirerende ideeën gaat Visueel Creëren verder waar Visueel Werken eindigde.

SLECHTE EXCUSES BINGO

OM NIET VISUEEL TE WERKEN

Ik ben niet zo goed als Willemien..

tekenen kost téveel tijd

Ik kan geen eigen ontwerpen bedenken

het is zo kinderachtig!

? ? ? wat bedoel je nou?

Ze begrijpen het niet!

Nee, we hebben eerst de tekst nodig

Tim, Kim & Abdul moeten nog steeds de tekst bekijken..

ik ben niet creatief

JOUW HOE, ONZE WAAROM

Hoe los je problemen visueel op

**HOE NEEM JE IDEEËN EN
GEDACHTEN VAN IEDEREEN
MEE**

*Hoe
presenteer ik
mijzelf*

Hoe maak ik
visuele aantekeningen

**HOE VERBETER
IK MEETINGS
MET VISUELE
TOOLS**

*Hoe genereren we
(meer) input*

*Hoe krijg ik
inzichten in processen*

*Hoe kunnen we visueel
co-creëren*

**HOE KAN IK MIJN WERK
VISUEEL ORGANISEREN**

Hoe ontgrendel ik
creatief potentieel

**HOE VISUALISEER
IK ONZE VISIE**

*Hoe maak ik
mijn 1:1 gesprekken
impactful*

*Hoe kan ik mensen
onze STRATEGIE
laten begrijpen*

We horen het vaak: Je voelt en ziet de kracht van visueel denken om je heen, maar vraagt je af: Hoe begin ik?! Dit boek pakt die 'hoe' vragen voor je aan. Wij hebben een passie voor het versimpelen

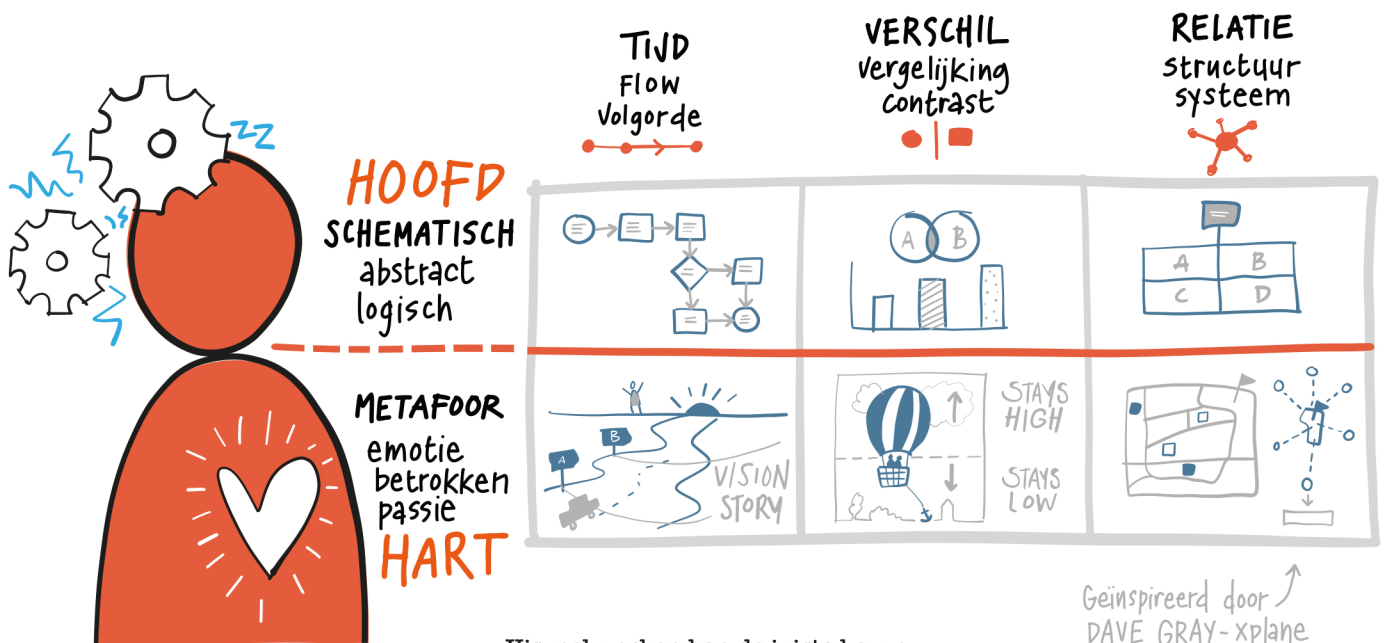
en begrijpelijk maken van dingen voor iedereen. We begeleiden je stap voor stap door een reeks visuele werkvormen met behulp van inspirerende voorbeelden en cases.

WAAROM VISUEEL WERKEN?

Elke dag moeten we een overweldigende hoeveelheid visuele informatie verwerken! Reclame, sociale media, infographics, borden; we leven in een tijdperk van visuele informatieoverload. Op het werk gebruiken we visuals vooral in de vorm van infographics, taartgrafieken, diagrammen of (Powerpoint)

presentaties. Met de toename van (visuele) prikkels en afname van de concentratiebogen, moet je meer doen om niet alleen je boodschap te communiceren, maar ook om hem echt over te brengen. Als je de aandacht van je publiek wilt trekken, is het niet langer voldoende om ze droge data voor te schotelen.

Een gepassioneerde presentatie met geweldige visuals zal je publiek raken op een manier die een rapport van 100 pagina's nooit zal doen. Visueel werken kan om zoveel meer redenen de juiste keuze zijn! Bekijk de volgende (gele) pagina's voor een indruk van aantal daarvan.

Visueel werken kan de juiste keuze zijn om zoveel meer redenen! Bekijk de volgende (gele) pagina's om een glimp op te vangen van een aantal daarvan.

de **IMPACT** van VISUEEL CREËREN

STAAT OPEN VOOR
VERSCHILLENDE
MOGELIJKHEDEN

SAMEN DE KOERS
UITZETTEN

MAAKT HET PROCES
DUIDELIJK

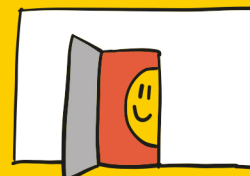
ONTDEK ANDERE
MOGELIJKHEDEN

NIEUWE IDEEËN
BETERE INZICHTEN

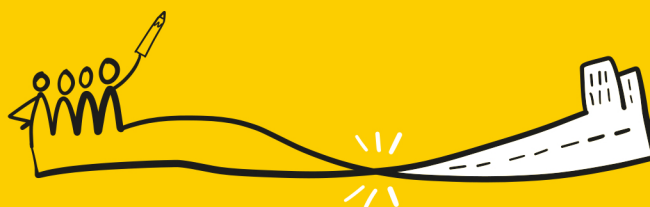

CREËER EEN HIGH
PERFORMANCE TEAM

TOEGANKELIJK

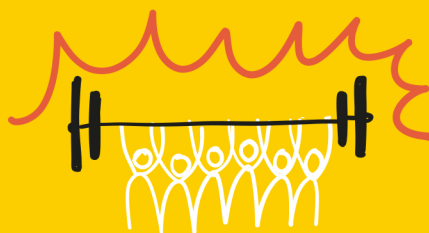
GEMAKKELIJK VOOR
PROTOTYPING

TRANSFORMATIE IN DE ORGANISATIE

NODIGT MENSEN UIT OM
TE DISCUSSIËREN EN
KRITISCH TE ZIJN

SAMEN BOUWEN

SNELLER
COMMUNICEREN

DELEN VAN DEZELFDE
VISIE

RAAKT HET HART

GEEFT ENERGIE

FUN !

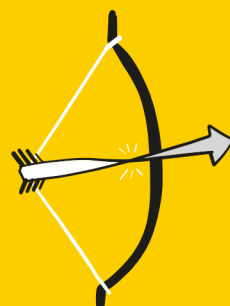
RECHT OP HET DOEL AF

NODIGT UIT TOT
DELEN EN VERTELLEN

KICKSTART DE
VERANDERING

HET VERSIMPELT

MATERIALEN

Oké, je bent er klaar voor! Je hebt het boek gekocht en hebt goede bedoelingen, maar welke materialen heb je nodig om een goed begin te maken?

Papier

- De echte must-have: een grote rol bruin papier (ook wel genoemd: kraftpapier)! Een geweldige basis voor strategiewanden, roadmaps of andere visuele avonturen.
- Grote vellen wit papier of flip-overvellen.
- Een stapel A3-vellen, omdat we denken dat A4 te klein is voor jouw creaties.
- Als je gaat brainstormen, content of elementen in kaart wilt brengen, zijn sticky notes of kleine blanco papertjes onmisbaar.

Tip: Je kunt ook rollen goedkoop behang, inpakpapier en zelfs papieren tafelkleden en placemats van restaurants gebruiken. Haal het beste uit je materialen door beide zijden van bruin papier en flipover-vellen te gebruiken. En je kunt bruin papier recyclen door na afloop cadeaus ermee in te pakken!

- Sticky notes zijn tegenwoordig verkrijgbaar in allerlei kleuren, vormen en maten! Ze hebben zelfs zwart (wat we geweldig vinden in combinatie met een witte verfstift). Pas op voor te felle of intense kleuren (combinaties) en vergeet niet om de sticky note vanaf de zijkant van de stapel te trekken (niet van de onderkant), om te voorkomen dat deze opkrult op de muur.

Flip-over stiften

Wij zijn fan van Neuland-stiften; ze zijn navulbaar en drukken niet door je papier heen. We zijn vooral dol op de Big One voor wanneer je werk echt goed zichtbaar moet zijn! Onlangs hebben we een nieuwe Japanse penseelpen ontdekt waar we dol op zijn. Blijf experimenteren totdat je een stiftenset hebt gevonden die bij jou en je handschrift past.

Verfstift

Merken zoals Molotov, Posca en andere bieden acrylverfstiften aan die geweldig zijn op bruin papier of donkere achtergronden.

Opbergen

Een mooie etui is essentieel om je stiften in op te bergen. Teken je

vaak? Koop een schort of gereedschapsriem om mobieler te zijn wanneer je op locatie tekent.

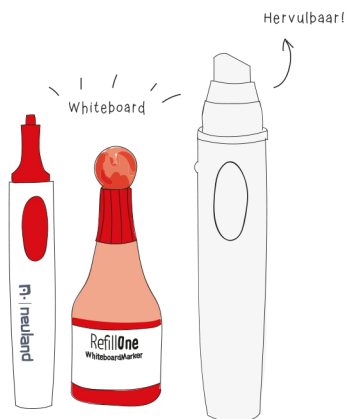
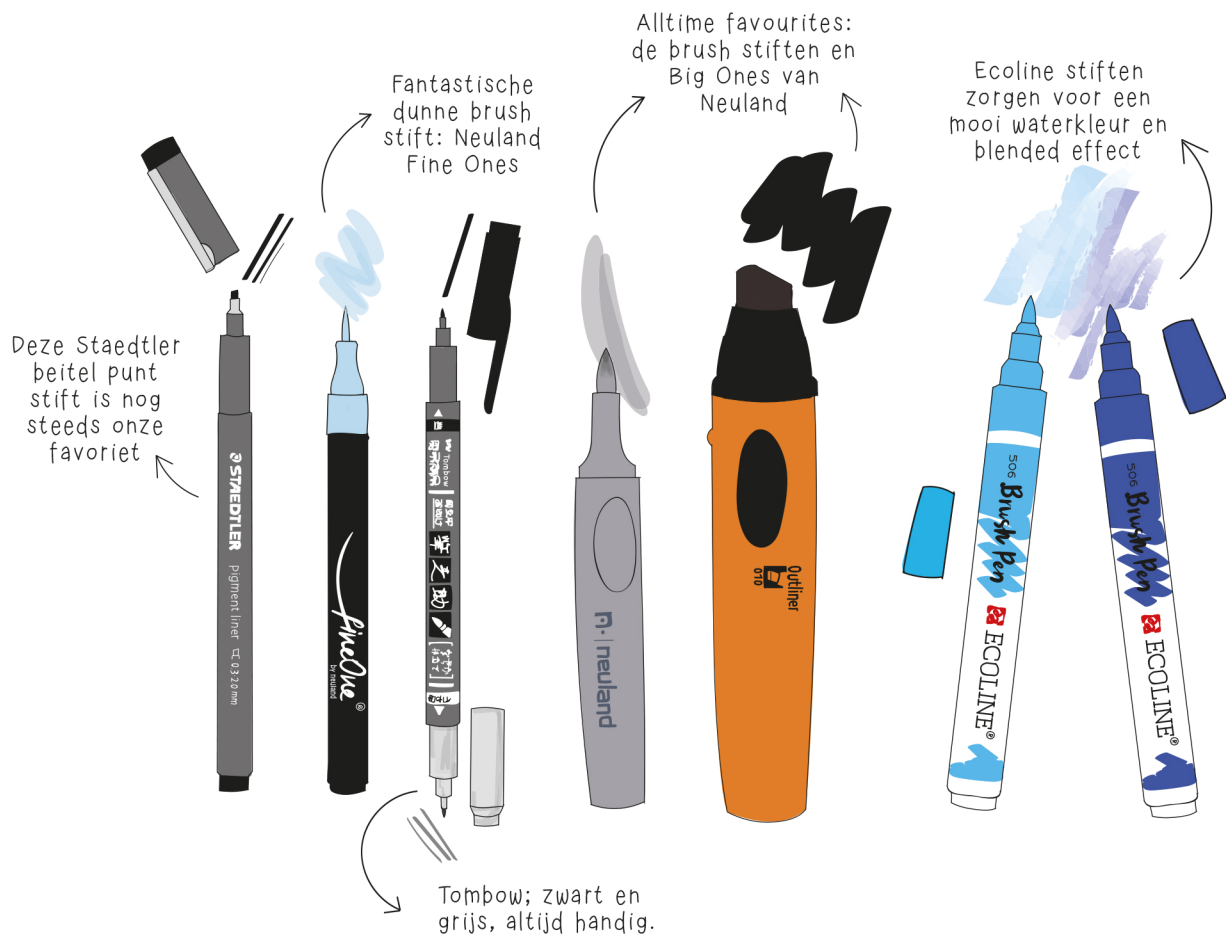
Whiteboard stiften

Whiteboard stiften zijn de meest onderschatte stiften die er zijn! Begin met het weggooien van de standaard stiften met afgeronde punten, in de primaire kleuren groen, rood en blauw en koop een mooie kleurensset (bijvoorbeeld in de kleuren van je bedrijf) met een beitelpunt. Variatie in dikke en dunne lijnen zal veel meer impact maken.

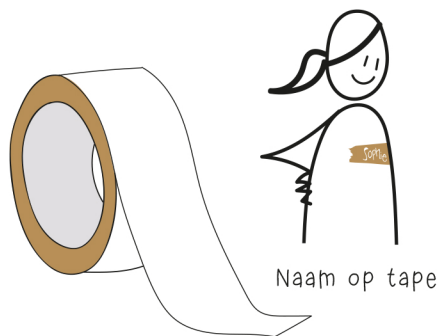
Digitaal

Natuurlijk kun je ook digitaal tekenen. We houden van een iPad en Apple Pencil in combinatie met onze favoriete apps. Bekijk onze aanbevelingen in hoofdstuk 7. Zorg ervoor dat je genoeg voorraad hebt zodat materialen geen drempel vormen op je visuele reis. Maar ook als je te weinig of niet de juiste materialen hebt, moet je jezelf nooit laten tegenhouden door het gebrek eraan: als er verder niets beschikbaar is, kun je zelfs gewoon met je vinger in het zand tekenen.

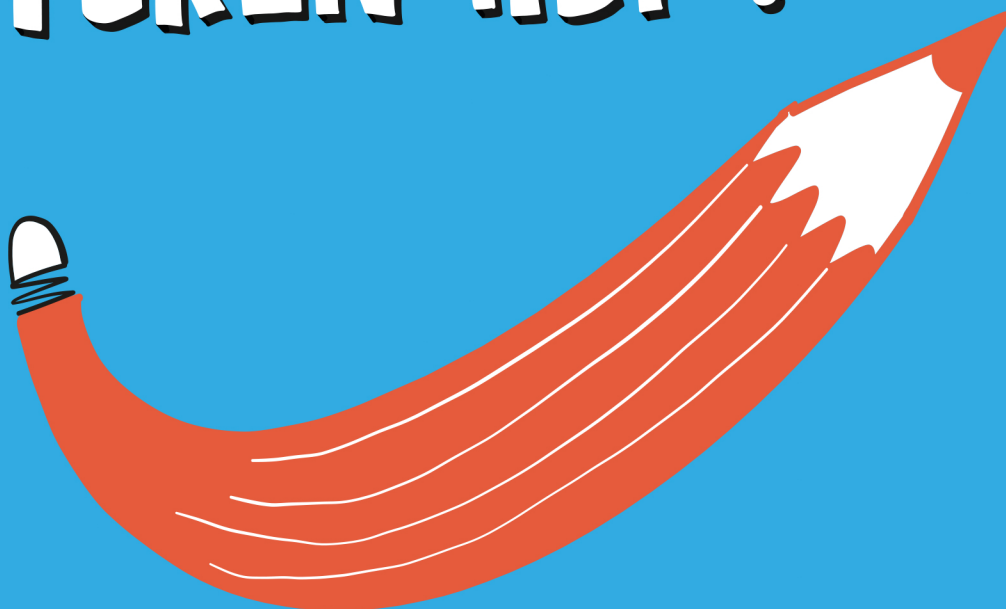
Tip: Je kunt lege Neuland Big Ones kopen en vullen met whiteboardinkt. Dit ziet er geweldig uit op je whiteboard.

Tip: Een prachtig naamkaartje is schrijven met witte stift op matbruin papiertape.

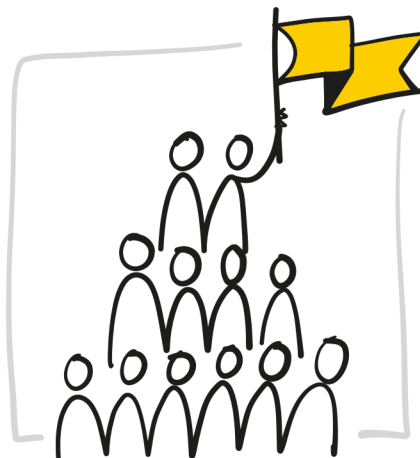
TEKEN HET !

2. HET VOLGENDE NIVEAU

Dit zou wel eens het belangrijkste hoofdstuk van het hele boek kunnen zijn als je je tekenen en visuele storytelling naar een hoger niveau wilt tillen.

Je hebt besloten een verhaal te vertellen en je gaat het... visueel **CREËREN**! Je hebt nagedacht over het doel van je tekening en de informatie bepaald die je erin wilt verwerken. Misschien heb je zelfs een schets gemaakt of (delen van) de tekening gevisualiseerd.

De basisvaardigheden en richtlijnen in dit hoofdstuk zijn de basis van elke tekening die je ooit zult maken. Je leert hoe je:

- 2.1 De visual voorbereiden**
- 2.2 Metaforen**
- 2.3 Opmaak en coherentie**
- 2.4 Visuele hiërarchie**
- 2.5 Kaders en verbinders**
- 2.6 Visuele articulatie**
- 2.7 Hoe je een visual maakt**

- Bepaal het doel van de visualisatie en breng elementen in kaart
- De juiste metafoor vinden
- De juiste compositie kiezen en een samenhangende tekening maken
- Duidelijk communiceren met visuele hiërarchie
- Trucs leren om elementen te kaderen en te verbinden
- Met aandacht tekenen en visueel te articuleren
- Een praktische gids en samenvatting over hoe je een visual maakt